

Referat af fællesmøde i FØJOs bestyrelse og brugerudvalg

onsdag den 2. marts 2005
på DMU-Roskilde

Til stede

Thomas Harttung (TH, formand), Jan Tind Sørensen (JTS), Søren Frandsen (SF), Dorthe Lau Baggesen (DLB), Hanne Østergård (HØ), Stig Milan Thamsborg (SMT), René Kusier (RK), Henrik Refsgaard (HR), Gert Holst Hansen (GHH), Klaus Loehr-Petersen (KLP), Johannes Nebel (JN), Bruno Sander Nielsen (BSN), Jens Holst Nielsen (JHN), Erik Steen Kristensen (ESK), Claus Bo Andreasen (CBA), Lars Elsgaard (LEL, referent). Under behandling af pkt. 5 deltog Henning Høgh Jensen (HHJ).

Afbud

Thomas Roland (TR), Michael Tersbøl (MT), Knud Suhr (KS), Ole Bloch Engelbrecht (OBE), Peter Kaae Holm (PKH), Karen Søegaard (KS), Hanne Bach (HB).

Dagsorden

1. Godkendelse af dagsorden
2. Bemærkninger til referat fra brugerudvalgsmødet den 28. oktober 2004 (se http://www.okoforsk.dk/bruger/2004/ref_okt04.pdf)
3. Bemærkninger til referat fra bestyrelsesmødet den 3. november 2004 (se http://www.okoforsk.dk/bestyrelse/2004/nov_04/ref_nov.pdf)
4. Meddelelser
  - a) Orientering om "rotteforsøget" i projekt III.4 (se FØJOenyt)
5. Orientering om og diskussion af aktiviteterne i SOAR ved Henning Høgh Jensen (se bilag ad 5)
6. Status for FØJO's strategi og FØJO III ved Erik Steen Kristensen (se bilag ad 6)
7. Status og planer for formidlingen i FØJO II ved Lars Elsgaard (se bilag ad 7)
8. Status og planer for international kommunikation og formidling ved Claus Bo Andreasen (se bilag ad 8)
9. Reviderede vedtægter for FØJO ved René Kusier (se bilag ad 9)
10. FØJO's regnskab for 2004 og budget for 2005-2006 ved Erik Steen Kristensen (se bilag ad 10)
11. Eventuelt

1. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt med den ændring at flytte pkt. 5 til senere på dagen, hvor HHJ kunne være til stede.

2. Bemærkninger til referat fra brugerudvalgsmødet den 28. oktober 2004

Ingen bemærkninger.

3. Bemærkninger til referat fra bestyrelsesmødet den 3. november 2004

Ingen bemærkninger.

4. Meddelelser

ESK orienterede om baggrunden for formidlingen af resultaterne fra rotteforsøget i projekt III.4. Forskerne bag undersøgelsen har afsendt to videnskabelige artikler, der bl.a. beskriver effekten af kost på rotters sundhed. Resultaterne har været kendte for sekretariatet siden november 2004, men først efter yderligere dialog og faglig diskussion med forskerne blev det besluttet at omtale nyheden i FØJOenyt (nr. 1 februar 2005). Resultaterne opnåede stor pressedækning i aviser, TV og elektroniske nyhedssider. Dette betød, at nuancer og forbehold i undersøgelsen fik svære vilkår. ESK nævnte, at forsøget er baseret på plantekost dyrket med forskellige niveauer af gødning og pesticider. Og en mulig årsag til de observerede sundhedsforskelle kan være indholdet af sekundære metabolitter i kosten. Denne del af undersøgelsen er dog endnu ikke så færdigbehandlet som undersøgelserne, der knytter sig til effekten på rotters sundhed.

JN adspurgte, om der var særlige forbehold på grund af den genetiske afstamning af de anvendte forsøgsrotter. ESK henviste til forskerne bag undersøgelsen for en besvarelse af dette spørgsmål.

HØ nævnte, at det var svært at gennemskue betydningen af resultaterne, når et stort antal parametre undersøges og enkelte giver udslag. ESK svarede, at de videnskabelige artikler til grund for FØJOenyt artiklen redegør nærmere for valget og fortolkningen af de enkelte resultater.

HR roste FØJO's pressearbejde i forbindelse med rotteforsøget og genkendte det tab af detaljer, der præger pressens dækning af forsøgsresultater. Fra FØJO's side var dette imødegået ved at forankre nyheden i forskernes artikel udgivet i FØJOenyt, hvor den er tilgængelig for alle via FØJO's hjemmeside. På dagen for udgivelsen i FØJOenyt var der således link til FØJO's hjemmeside fra de elektroniske nyhedssider på DR og TV2.

5. Orientering om og diskussion af aktiviteterne i SOAR

Behandlet senere.

6. Status for FØJO's strategi og FØJO III

ESK gennemgik strategimål og tidsplan for FØJO III jf. de udsendte bilag. Herunder muligheden af at Det Strategiske Forskningsråd kan sende de indkomne ansøgninger til international bedømmelse. Målet er, at forskningsrådet skal tilkendegive hvilke ansøgninger, der fagligt set er støtteværdige, og hvilke, der ikke er det. Herefter kan FØJO's brugerudvalg og bestyrelse fortsætte behandlingen af de støtteværdige ansøgninger.

JN og HR støttede tanken om international bedømmelse og foreslog, at FØJO skulle sende et sådant signal udadtil. ESK svarede, at det var op til den relevante programkomite under Det Strategiske Forskningsråd at sikre en faglig kompetent bedømmelse af de indkomne ansøgninger. SMT lagde op til en diskussion om proceduren vedrørende inhabilitet jf. de erfaringer, der var fra arbejdet med interessetilkendegivelserne.

TH konkluderede, at sekretariatet laver et notat omkring inhabilitet, der afstemmes med DFFE, så den nye bestyrelse og brugerudvalget har nogle klare retningslinier at gå efter ved behandlingen af FØJO III ansøgningerne.

Bestyrelsen og brugerudvalget diskuterede herefter forskellige scenarier for udvælgelsen af FØJO III projekter. Fx hvis der kun indkommer én kvalificeret ansøgning til et projektemne. ESK svarede, at et sådant projekt ikke automatisk vil blive bevilget, men vil blive underkastet en relevansvurdering på linie med alle andre projekter. BSN adspurgte, hvorledes situationen ville være for et projektemne med tre kvalificerede og relevante ansøgninger. SF ville ikke udelukke, at alle tre kunne indgå, da udbudsmaterialet bl.a. nævner muligheden for at sammenlægge projekter.

TH konkluderede, at brugerudvalget og bestyrelsen har en række frihedsgrader, som allerede fremgår af udbudsmaterialet. Disse muligheder skal holdes åbne for at sammensætte det bedst mulige forskningsprogram for FØJO III. Samtidig skal kvaliteten i de indkomne ansøgninger kunne bære, at alle midler udloddes. I modsat fald skal det være muligt at udlodde en del af projektmidlerne i en senere udbudsrunde. Ved bestyrelsesmødet i juni vil ansøgningerne blive behandlet efter en forudgående indstilling fra brugerudvalget.

ESK gik videre og redegjorde for arbejdet med økologisk integritet og IFOAM's arbejde med revision af de grundlæggende principper for økologien. Her var Hugo Alrøe fra FØJO blevet kontaktet som ekspert med særlig indsigt i økologiske principper og filosofisk tankegang. FØJO har således deltaget i en arbejdsgruppe, der har hjulpet med at formulere IFOAM's udkast til reviderede principper. FØJO har sagt ja til dette, dels fordi det har stor relevans for begrebet økologisk integritet, der jo er en del af FØJO III, dels fordi det ligger tæt op ad det, vi alligevel har forpligtiget os til i EU projektet "Organic Revision". FØJO deltager ikke aktivt i selve den politiske beslutningstagen omkring hvilke principper, der skal være gældende - denne del står IFOAM selv for. Sagt med andre ord er FØJO medlem af IFOAM alene for at udbygge vores netværk og kendskab til økologisk jordbrug.

JN var glad for redegørelsen, der præciserede, at Hugo Alrøe deltog i IFOAM's arbejde i kraft af sine faglige kvalifikationer og ikke som et politisk medlem.

7. Status og planer for formidlingen i FØJO II

LEL gennemgik status for FØJO's elektroniske formidling, der siden 2003 har omfattet både hjemmesider og nyhedsbreve. Herunder blev det præsenteret, hvor mange og hvilke grupper der p.t. abonnerer på nyhedsbrevene FØJOenyt og DARCOFenews. LEL fremlagde planen for 2005, hvor nyhedsbreve og hjemmesider videreføres samtidig med, at der arbejdes på afsluttende formidling i FØJO II, hvor de fleste projekter afleverer slutrapporter i løbet af året.

Gennem Dansk Landbrugs Økologiudvalg er FØJO blevet opfordret til at medvirke til, at der kommer mere økologi-stof i Landbrugsavisen. Planen er derfor at lægge op til et samarbejde med Landbrugsavisen, der journalistisk kan formidle interessante historier fra FØJO's forskere, ligesom forskerne selv eller sekretariatet kunne bringe mindre artikler i Landbrugsavisens månedlige magasiner.

LEL nævnte ligeledes muligheden for et samarbejde med Fagkontoret for Økologi ved Dansk Landbrugsrådgivning, der har kontakt til økologiske landmænd via de lokale økologikonsulenter og for-

eningsblade. Et samarbejde kunne bidrage til at optimere en formidling til slutbrugere, hvor især de praktiske vinkler fremhæves. Resultater, som fagkontoret kan betjene sig af, findes fx i status- og slutrapporter fra FØJO, ligesom det er muligt at afsøge og popularisere danske og udenlandske forskningsresultater fra det åbne arkiv Organic Eprints.

Endelig blev planen for samarbejde med web-portalen Landmand.dk præsenteret. Her kan der blive mulighed for opdateringer af nyheder via såkaldte RSS feeds fra FØJO's hjemmesider, hvor især okologgen kan give dynamisk aktivitet gennem opdateringer af forsøgsarbejdet i marken. Området med RSS feeds er endnu nyt for FØJO, men konkretiseres ved et 3-dages kursus om okologgen, der afholdes for teknikere m.fl. sidst i april.

GHH roste kontakten til Landbrugsavisen og understregede vigtigheden af, at FØJO's resultater når bredt ud til alle landmænd.

JHN nævnte, at de kommende fokusområder i FØJO III er bredere end i de tidligere programmer og derfor med fordel kan afspejles i en tættere kontakt til de landsdækkende medier.

HR var betænkelig ved for tæt samarbejde med Dansk Landbrugsrådgivning, der politisk kunne opfattes forkert.

JN efterlyste en mere ambitiøs formidlingsplan og hæftede sig ved at de trykte nyhedsbreve før 2003 havde flere landmandsabonnementer end de elektroniske, hvor man selv tilmelder sig. JN mente derfor, at der skulle gøres en indsats for at få flere landmænd i tale. Samtidig pegede JN på behov for en målrettet formidling til læserne fx i Landbrugsavisen.

KLP mente, at FØJO's mappe med nye projektfoldere var et lidt flot tiltag. GHH og BSN roste mappen og fandt den velegnet og læsevenlig. JN mente, at mappen kunne sendes til en bred målgruppe.

CBA oplyste, at mappen kun er samlet til bestyrelse og brugerudvalg, men i øvrigt er fremstillet som enkeltfoldere, der præsenteres og udleveres ved kongresser, møder og udstillinger. Samtidig er folderne tilgængelige på de enkelte projekters hjemmeside på www.foejo.dk.

RK gjorde opmærksom på FVM's nyhedsbrev Externt Forum, der bl.a. ses af mange øvrige nyhedsformidlere. Her kunne FØJO med fordel komme med omtale af relevante nyheder.

SF og DLB roste FØJO's indsats med elektronisk formidling. SF mente at det kunne overvejes hvorvidt formidling på papir vs. elektronisk var i balance. Samtidig påpegede SF at det er vigtigt at bevare en høj troværdighed samtidig med at forskningsresultaterne når ud til dagspressen.

TH takkede for stor talelyst under punktet og opfordrede sekretariatet til at arbejde videre med de mange input fra bestyrelsens og brugerudvalgets medlemmer og således senere præsentere en samlet plan for den nationale formidling.

8. Status og planer for international kommunikation og formidling

CBA gennemgik arbejdet med hjemmesider, nyhedsbreve og 'discussion forum' for de EU projekter, hvor FØJO varetager ansvaret for kommunikationen – herunder SAFO, QLIF, Organic Revision og Eisfom. Mens DARCOFenews var et af de første er tendensen nu, at der kommer flere nyhedsbreve inden for det økologiske område. Core Organic, som også FØJO koordinerer, kan her komme til at fungere som en web-portal, der samler en række af disse nyhedsbreve og informationer.

I tilknytning til EU projekterne planlægges Økologikongressen 2006 at blive et samlingspunkt for den europæiske forskningsindsats inden for det økologiske område. Kongressen planlægges af 9-10 EU projekter – samt gruppen bag den danske økologiske kongres (Dansk Landbrugsrådgivning, Økologisk Landsforening, Forbrugerrådet og FØJO). CBA er i gang med at få de mange ender til at nå sammen, så EU-systemet og de involverede forskere kan se deres interesse og fordel i at deltage i kongressen.

Bestyrelsen og brugerudvalget påskønnede FØJO's indsats på det internationale niveau. HR pegede konkret på muligheden for en fælles nordisk økologisk stand på den store Biofach messe i Tyskland, hvor FØJO's internationale arbejde vil kunne promoveres.

9. Reviderede vedtægter for FØJO

TH indledte punktet med at nævne at FØJO's vedtægter bestemmes af Fødevarerministeriets departement og punktet derfor overvejende skulle betragtes som en orientering.

RK gennemgik de væsentligste ændringer i udkastet til FØJO's nye vedtægter. Status er, at funktionsperioden for den nuværende bestyrelse er forlænget til 1. maj 2005, og inden denne dato skal de nye vedtægter være på plads. Fra ministeriets side er der lagt op til at gennemføre så få vedtægtsændringer som muligt, dog under hensyntagen til de nye elementer i det kommende FØJO III.

Blandt ændringerne er en udvidelse af FØJO's navn til Forskningscenter for Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer – på engelsk Danish Research Centre for Organic Food and Farming. I tilknytning hertil var der ligeledes forslag om ændrede akronymer. SF opfordrede til at beholde de nuværende akronymer FØJO og DARCOF, der er etablerede som respekterede 'brands' for forskningscentret. SF understregede betydningen af de velkendte brands og den langvarige indsats det kræver at opbygge et sådant kendemærke. SF's synspunkter var der bred opbakning til og TH konkluderede, at FØJO og DARCOF ønskes bibeholdt selvom de fulde navne udvides som foreslået.

HØ foreslog at udvide gruppen som orienteres ifølge § 3.b til ikke kun at være "fødevarer-sektoren"; men også at omfatte non-food sektoren, idet der i FØJO III også indgår non-food projekter fx vedr. bioenergi.

HR og JN efterlyste en bedre repræsentation af slutbrugerinteresser i bestyrelsen. Konkret foreslog HR at ændre §4 stk. 5 så brugerudvalget kunne indstille to medlemmer til bestyrelsen. SF var tilfreds med den nuværende to-delning, så brugerinteresser varetages af et kompetent brugerudvalg, der arbejder sammen med bestyrelsen.

SMT opfordrede til, at vedtægterne forholder sig til brug eller ikke-brug af suppleanter for de udpegede medlemmer. Samtidig påpegede SMT, at det er uklart, hvorledes de to bestyrelsesmedlemmer fra DJF udpeges – i modsætning til DFVF og KVL hvor der lægges op til at indstille personer med komplemen-

terede ekspertiseområder. ESK forklarede, at der historisk set har været ét medlem fra husdyrsiden og ét medlem fra plantesiden på DJF.

Flere fra brugerudvalget gjorde opmærksom på, at Økologisk Landsforening og Dansk Landbrug p.t. har to medlemmer i brugerudvalget, hvilket han gerne så bibeholdt. BSN nævnte, at han fra Landbrugsraadet repræsenterer et bredt bagland, der også i fremtiden kunne tilgodeses yderligere i brugerudvalget. På grund af konsekvente afbud blev det samtidig foreslået at forhøre Arbejderbevægelsens Erhvervsråd om deres fortsatte interesse i arbejdet i brugerudvalget.

RK takkede for de mange bidrag til det videre arbejde med at få vedtægterne færdige. TH mindede om, at der fra ministeriets side lægges op til minimumsændringer og konkluderede, at sekretariatet gerne bistår DFFE med at få vedtægterne på plads snarest muligt.

10. FØJO's regnskab for 2004 og budget for 2005-2006

ESK gennemgik regnskab og budget for FØJO jf. de udsendte bilag. Dette blev taget til efterretning.

- Behandling af pkt. 5.: Orientering om og diskussion af aktiviteterne i SOAR

HHJ redegjorde for SOAR's arbejde som forskerskole inden for økologisk jordbrug og fødevarer-systemer. Herunder at SOAR bruger meget energi på 'fund raising', da flere og flere PhD stipendier kræver samfinansiering. HHJ efterlyste en øget indsats fra erhvervets side i den fortsatte uddannelse af PhD'ere inden for økologisk jordbrug.

BSN mente, at SOAR's profil skal være mere klar og efterlyste en langsigtet anvendelse af PhD programmerne. HHJ forklarede, at SOAR's aktiviteter i høj grad afspejler den forskningsindsats, som prioriteres på forskningsinstitutionerne - og i samfundet - gennem de midler der afsættes til forskningen.

DLB påpegede, at det er vigtigt at kunne fastholde PhD'ernes ekspertise i form af Post Doc projekter. HHJ henviste til at dette fx kan ske ved, at PhD'ere fra SOAR indgår som deltagere i nye forskningsprogrammer som FØJO III.

TH takkede HHJ for orienteringen om SOAR.

11. Eventuelt

Vedr. den kommende behandling af slutrapporter for FØJO II projekter blev det foreslået at gennemføre en skriftlig procedure, som ved sidste runde af statusrapporter. LEL udarbejder en liste over hvilke bestyrelsesmedlemmer, der fungerer som granskere på rapporterne.

Nye mødedatoer blev foreslået for brugerudvalget (10. juni) og bestyrelsen (21. juni, 5. oktober og i uge 50). Hvis datoerne 21. juni og 5. oktober giver problemer tilstræbes det, at møderne holdes en anden dag i pågældende uge efter aftale med den nye bestyrelse.